

KAKTUS

og andre SUKKULENTER

Nr. 2

April 2000

Årgang 35

Kaktus og andre sukkulenter udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Finn Larsen, Salbyvej 17, DK- 4600 Køge. Tlf.: 56654460, email: salbyvej17@mail.tele.dk

Tryk : Kolding Trykcenter, Gejlhavegård 23, DK-6000 Kolding.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent kr 250,- indbetales til Nordisk Kaktus Selskab, gironr. 657-8713. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 seite 200Dkr. - Price for ans: 1/4 page 200 dkr.

SIDEN SIDST

Nks og fremtiden!

Internet, hjemmeside e-mail, det er nogle ord som måske nogen af jer kender. Tingene ændrer sig dag for dag indenfor det elektroniske medie. Derfor har nogle medlemmer også forespurgt om et digitalt abonnement, dvs. at et Kaktusblad bliver sendt ud pr. e-mail. Er det noget for NKS? Lige nu vil det ikke være nogen fordel for NKS at begynde på. Jeg tror stadigvæk en stor del af medlemmerne endnu ikke har internet adgang. Vi vil heller ikke undgå at løbe ind i en kontingent skæv-vridning da vi vil få to abonnement typer. Det kan kun være enten eller. Men ideen et elektronisk Kaktusblad er dog alligevel et godt bud på fremtiden. Om få år er måske 75% af medlemmerne på nettet. En anden og bedre mulighed kunne også være et online NKS netmagasin, altså en hjemmeside med en jævnlig tilgang af nye artikler fra medlemmerne, kredsprogrammer, møder, plantesalg, debat osv. Det kan gøres billigt! Mange, ja de fleste af os foretrækker dog stadigvæk at sidde med det skrevne blad i hånden. Vi for se hvad fremtiden bringer.

NKS er dog synlig på nettet, også de fleste kredse. Dog kun en kreds har særligt meget info på vores hjemmeside, det er Sydsvenska kretsen. Hvad med jer andre, tør I ikke?

Noget helt andet! Det er ved at være forår, jeg håber alle har gang i jeres små froformeringer, så vi kan få gang i noget byttehandel på de kommende kreds og årsmøder. Hvad med også at prøve at anlægge et bed i haven i år med vinterhårde kaktusser, eller start med en lille stenkumme med nogle få kaktusser. Det er nogen af de ting jeg vil forsøge mig med i år, da jeg finder det meget spændende at dyrke kaktus og sukkulenter under disse forhold.

Jeg håber vi alle får en god sæson i år, husk at møde op til arrangementerne også jer som ikke plejer at komme. Støt jeres kredse. Vi ses !!

Formanden

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.kaktus.dk>

Forsiden viser en akvarel malet af Elisabeth Andersson Tallg.2 S-302 44 Halmstad. Dette års forsider vil alle vise nogle af Lisas akvareller, som vi har været så heldige at få lov til at benytte. Lisa er også medlem af foreningen og havde en del fine akvareller udstillet på foreningens årsmøde. Lisa kan kontaktes på ovenstående adresse.

Selskabets styrelse:

Formand: Henrik Helms Madsen,
Trælgårdsvej 4, DK-8544 Mørke, tlf.86 37 66 45.

Email: madsenkaktus@vip.cybercity.dk

Sekretær: Jørgen Ørsted Hørlyck, Sverigesvej 15, DK-7400 Herning, tlf. 97 21 23 67.

Email: jhorlyck@post.tele.dk

Kasserer: Dubbeld Samplonius Nørrevænget 138.

DK-8310 Tranbjerg, tlf. 86 29 91 23.

Email: samplonius@teliamail.dk

Øvrige funktioner:

Dansk bibliotekar: Bent Olesen, Liselundvej 101, Tjørring, DK- 7400 Herning.
Tlf. 97 26 91 96.

Svensk bibliotekar: Hans Björding,
Backsippevägen 14, S-311 33 Falkenberg.

Email: hans.bjording@swipnet.se

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab, giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab, giro 0806 1914219

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Vi besøger Jørgen Damgaard i Botanisk Have

Forrige år fejrede Botanisk Have 125 års-jubilæum, men i år er det faktisk 400 år siden, at haven blev påbegyndt som institution. Det begyndte med den medicinske urtehave, som Kong Christian IV anlagde i august måned år 1600. Haven var dengang placeret i det nuværende Krystalgade, men blev senere flyttet til det nuværende Kunstindustrimuseum, herfra videre til Charlottenborg hvor en ask og et paradistræ fra den gamle have stadig kan ses. I oktober 1874 blev den nuværende have indviet på det tidligere voldterræn ved Nørreport. Det tog 3 år at omdanne de tidligere volde til en park.- 168.000 m³ jord blev flyttet med skovl, trillebør og hestevogn af udkommanderede tugthusfanger. En del af de tidligere bastioner kan man i dag finde som stenhøje. Søen er en rest af den gamle voldgrav. I Palmehuset kan man se mange af de nytteplanter, som de fleste af os kender.

De botaniske haver spillede tidligere en vigtig økonomisk rolle idet de sørgede for, at planter fra en verdensdel kunne flyttes til en anden. F.eks. kom kaffen til Brasilien via de botaniske haver i Paris og Amsterdam. Brasiliens kaffedyrkning startede med en eneste plante, som kunne leveres af en botanisk have. Botaniske haver har således gennem tiderne haft forskellige opgaver. Den mest kendte er vel nok tidligere tiders planteindsamling og klassificering. I dag har haven også fået andre opgaver som f.eks. at medvirke til at redde udryddelsestruede plantearter. Botanisk have i København har

således fået bevilliget en større sum penge til bygning af et drivhus, som udelukkende skal huse de truede arter. Det vil stå færdigt allerede i år.

Jørgen Damgaard har i dag lovet at vise mig rundt i en af de afdelinger, som nok er mindre kendt, men som også hører til en af tidens opgaver - nemlig vævskulturlaboratoriet. Her arbejder man med med formering af sjældne planter, gensplejning og kloning.

Vævskulturlaboratoriet er placeret ud mod Østre Farimagsgade, og af snoede veje når vi frem her-til gennem selve haven. Selve afsnittet for vævskultur ligner i første omgang en overbelyst akvarieforretning, men da øjnene har vænnet sig til belysningen, er det tydeligt, at det er småplanter, som kan ses i de mange glas. Jeg bliver præsenteret for Peter, som er afdelingens boss. Jeg kigger mig omkring på hylderne og får hurtigt øje på spændende navne blandt de mange glas.

Et hjørne af vævskulturlaboratoriet

Nysgerrigheden er vakt og jeg tror, at Jørgen kan se det på mig. Han rækker mig et glas med små planter af *Dorstenia gigas* fra Socotra og et andet glas med rød blomstrende *Uncarina*. Sådan! -en håndfuld af hver!

- Kan jeg også gøre sådan? spørger jeg lidt naivt.
- Jah - måske, men let er det ikke. planterne, som vokser i glasset vokser i en agar, som er tilpasset netop denne art. Det er ikke noget let arbejde,

Småplanter af Dorstenia gigas

men det drejer sig om, at finde den rigtige balance mellem de anvendte specifikke sukkerarter. Planterne, som du kan se i glasset er alle af samme klon. Man begynder med udtage meristemmet - plantens vækstpunkt - fra den oprindelige plante, som man ønsker at opformere i vævskultur. Meristemmet kan så, efter en grundig sterilisation, overføres til glasset med agar og her begynder det så forhåbentlig at vokse. Senere kan man så dele "celleklumpen" og påbegynde den egentlige opformering.

- Du nævnte lige sterilisering af planterne - hvordan gør man det?

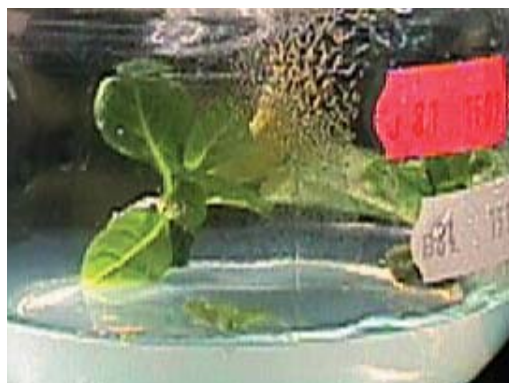
- Tidligere har vi brugt forskellige klorbade, men det var en voldsom belastning for de sarte planteceller. Mange gange døde cellerne simpelthen. I dag arbejder vi med noget nyt, som plantecellerne bedre tåler - men det er faktisk en

Aloe vera

hemmelighed, så jeg kan ikke give dig opskriften, men jeg kan sige så meget, at planten skal bades to gange - nemlig først mod bakterier og dernæst mod svampe. Risikoen for at miste meristemmet er dog stadigvæk til stede. Grænsen mellem liv og død er stadigvæk hårfin.

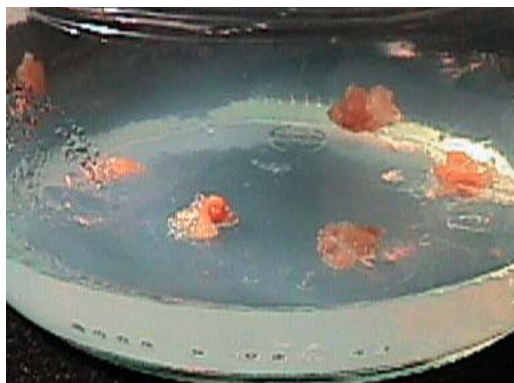
- Hvis nu alt går godt, og vi får cellerne til at vokse i substratet, er vi kommet et lille stykke vej - men der er lang vej endnu. Som du sikkert kan se, mangler de fleste af planterne rødder. De kommer ikke af sig selv, men skal fremprovokeres ad kunstig vej. For det første skal den lille plante danne callus - vi kan også kalde en tynd skorpe som du kender fra stiklinger. Jeg tænker ikke her på de tørre celler på stiklingens snitflade, men på det sårlag af levende celler, som planten

Rødblomstrende Uncarina

aktivt danner under de indtørrede celler.

- Denne callusdannelse er nødvendig for den senere roddannelse og kan fremprovokeres ved at tilsætte en specifik sukkerart eller måske et hormon. Det er en jungle at finde frem til det korrekte stof, men det er indtil videre lykkedes for os. Når der er dannet callus kan vi så gå videre, og forsøge at fremprovokere roddannelsen på samme måde. Her er vi stødt ind i flere vanskeligheder, og vi kan ikke spørge os for andre steder, for vi er pionerer på området. Alt det vi laver er værdifuld grundforskning, men det kan nogle gange være en sej kamp at nå frem til et resultat. F.eks. havde vi meget svært ved at

Callus af Dendrosicyos socotrana

Dorstenia gigas

finde de rigtige stoffer, som var i stand til at fremprovokere rødder på *Dorstenia gigas* - vi havde planter, som havde dannet callus, men som måtte overleve i 2 år uden rødder, fordi vi ikke kunne finde de rette stoffer. I dag har vi fundet dem, så historien fik alligevel en god slutning. - Vi har jo en større erfaring, når det drejer sig om grantræer - her bliver lagt flere kræfter end på sukkulentområdet, da der jo ligger store

økonomiske interesser bag.

- Vi har stadigvæk et problem. I glasset her kan du se noget callus fra den mest sjældne agurk i verden - *Dendrosicyos socotrana* også fra Socotra. Dette callus er levende og vokser. Man kan faktisk få sådan noget callus til, ved provokation, at danne helt nye planter hvis man kan finde de nødvendige stoffer. Det har endnu ikke været muligt for os at finde disse stoffer så indtil videre

**Jørgen Damgaard med
en 5 år gammel
Dorstenia Gigas**

må vi nøjes med plantens callus, men vi arbejder ihærdigt på sagen.

- *Hvad så når planterne skal flyttes til drivhuset - skal der tages særlige hensyn?*

Aloe vera

- Ja, absolut.

Småplanterne bliver ompottet i autoklaveret (steril) jord og herefter anbragt i vores specielle klima-rum i kælder-ren. Det er et rum hvor vi kan kontrollere temperaturen, lyset og luftens fugtighed helt nøjagtigt. Hvis du planter ud i almindelig kimholdig jord så dør planterne - de er meget sarte lige når de kommer fra vævslaboratoriet. Men på den anden side hærdes de rimeligt hurtigt, og kan efter et par uger i "kuvøsen" flyttes til drivhuset.

På laboratoriets hylder står glas med mange forskellige kaktus og sukkulenter i vævskultur.

Mine øjne falder på et lille glas med påskriften *Aloe vera*. Jeg må nødvendigvis vide, hvorfor man dyrker *Aloe vera* i vævskultur. Skulle det være nødvendigt?

- De er til vores butik - der er stort salg af disse små aloer. Og så er der ingen problemer med at få dem med til f.eks Sverige, da det hele jo er sterilt og tydeligt viser, at planten er formeret i kultur. I hele EU er der jo sket væsentlige lempelser med plante-ind og udførsel, men i den øvrige verden er der stadigvæk restriktioner og mange gange kræves sundhedscertificat. Det kan vi ikke tilbyde, men en plante i et sterilt miljø giver nok ikke problemer i torden.

Vi har nu forladt vævslaboratoriet og vi befinder os nu i et af drivhusene hvor jeg beundrer et helt bord med *Dorstenia gigas*.

Jørgen fremviser også lidt stolt en kæmpe, som kun er 5 år gammel.

- Som du kan se har planten dannet sidegrene hvilket ikke er helt naturligt, men en bivirkning af vævskulturen. Men jeg synes, at det klæder planten med disse sidegrene.

- *Du sagde tidligere, at det er planter af samme klon - vil det sige, at det er umuligt af lave frø på planterne.*

Ja - alle planter er lavet ud fra samme moderplante, så vi kan endnu ikke lave frø. Men måske bliver vi i stand til ved gen-splejsning at fremstille flere genotyper, men det ligger lidt ude i fremtiden.

- *Nu er der jo en hel del planter her i drivhuset - sælger I dem?*

-Ja - vi sælger en del planter til bla. Specks i Tyskland. det er i dag helt umuligt at få planter direkte fra Socotra, så den eneste måde man som samler kan få fat i planter herfra er at købe meristemformerede planter. På den måde mener jeg også, at vi som botanisk have hjælper både samlere og naturen. Vi forsøger at forhindre planteindsamling i naturen. Men der er nok lang vej endnu, for der bliver stadigvæk standset personer i den danske told, som får konfiskeret ulovligt indsamlede planter. Det drejer sig både om orchideer og kaktus/sukkulenter. Men vi skulle gerne nå derhen, at det var nemmere og billigere at skaffe planterne fra gartnerier frem for at plyndre naturen. Det kommer vel også en dag, for restriktionerne og risikoen for sanktioner ved at samle planter i naturen, er væsentlig større end for blot 10 år siden.

Jeg kigger mig omkring i drivhuset og min opmærksomhed fanges på ny af noget spændende. Men da det er ved at være ud på eftermiddagen og lyset langsomt svinder aftaler jeg med Jørgen, at jeg kommer tilbage en anden gang for at snakke videre om de mange spændende planter, som befinder sig her. Måske vil det så også være muligt til den tid at kigge inden for i det nye drivhus.

Tekst og fotos: Finn Larsen

Du kan også besøge Botanisk Have på denne adresse: www.botanic-garden.ku.dk

42 år på stikkerne

Bent Jørgensen har solgt sit gartneri pr 15.03. Bent har i rigtig mange år været medlem af NKS - et medlemskab som går helt tilbage til dengang Frans Laursen var formand.

Bent startede sin gartnerkarriere i Månedalen nord for København i 1958. Han dyrkede faktisk spansk peber og det med kaktusserne kom først til senere. Bent fik også kontakt med en tysk gartner, som arrangerede større import af kaktusser fra Marocco. Det blev det helt store eventyr og Bent kan huske, at han på et tidspunkt fik tilsendt 70 collies med planter. Det var rigtig mange planter og det tog såmænd også en hel måned med ekstraarbejde førend planterne var pottet og gjort salgsklare. Senere blev Månedalen solgt og Bent flyttede til Vallensbæk

Flere af os gamle medlemmer, som kender Bent særdeles godt ved, at han og hans gartneri har betydet særdeles meget for medlemmerne omkring København. Jeg husker selv, at jeg ofte besøgte Bent da jeg var nyt medlem af foreningen. På det tidspunkt var jeg bosat i København så det var ikke så vanskeligt at finde vejen til Vallensbæk. I Vallensbæk drejede det sig ikke længere om spansk peber, men Bent dyrkede udelukkende kaktus i massevis. Af og til - før det blev næsten forbudt, blev det også forsøgt med import fra bl.a Mexico. Bent husker en sending planter, som havde været et helt år undervejs, *som luftpost*, fra Schmoll i Mexico. Pakken blev afleveret af SAS med taxa - og endda ganske gratis, da man syntes, at det var lige pinligt nok. Planterne klarede det stort set allesammen på trods af omstændighederne.

Bent har været glad for sit gartnerliv og skulle han begynde forfra i dag, så blev det såmænd også med kaktus og sukkulenter. Bent mener, at der også i fremtiden vil være penge i kaktus, men selvfølgelig skal der hele tiden ske fornyelse - også på kaktus- og sukkulentområdet. Bent mener også, at den større globale tilgængelighed og dermed faldende fragtomkostninger med tiden vil gøre det lettere og mere almindeligt at importere flere planter fra gartnerier sydpå.

- Men det bliver uden min deltagelse - for nu holder jeg, siger Bent.

- Jeg lader mig frivilligt pensionere og har fundet en køber, som vil drive gartneriet videre som kaktusgartneri.

- På den måde bliver det ikke helt så svært - jeg skal så ikke tømme gartneriet for planter og sige farvel til et trist, tomt drivhus.

- Jeg har besluttet at holde mens legen er god og du ved jo at ungdommen ikke varer evigt - jeg kan godt mærke at alderen trykker lidt, når jeg skal ind og hente en plante, som er faldet ind under et bord.

- Men jeg været glad for mine år som gartner og jeg vil jo fortsat være at finde blandt medlemmerne i Nordisk Kaktus Selskab - jeg er jo stadigvæk glad for at dyrke kaktus så når jeg nu holder op som gartner kan det jo være, at jeg begynder at samle på dem - det har jeg jo ikke gjort før.

Bent i sit gartneri

Tekst og foto: Finn Larsen

Opuntia i deres habitat i USA.

De fleste kaktusfolk elsker kaktus, dog med en undtagelse: slægten *Opuntia*. Denne slægt bliver næsten ikke betragtet som planter og mange plantesamlere vil helst være fri for dem. Grunden til dette er muligvis deres modbydelige glochider, deres enorme tilvækst for mange arter, ja ofte bliver planterne betragtet som ordinært ukrudt.

Men det sidstnævnte passer absolut ikke og her vil jeg prøve at dokumentere dette i form af ord og fotografier. Mange *Opuntia* er med til at præge landskabsbilledet der hvor de gror. Tænk f.eks. på de høje trælige *Opuntia* som, hvor de gror i et stort antal, erstatter skovene.

Oprindelig havde jeg også forbehold overfor *Opuntia*-slægten, selvom jeg fra min allerførste kaktustid har nogle storblomstrende og vinterhårde *Opuntia*. Men på den tid holdt jeg meget mere af mine flotte kuglekaktus i væksthuset end af mine udendørs *Opuntia*. Deres sande skønhed åbenbarede planterne først for mig da jeg så dem i deres oprindelige lokalitet, og siden da synes jeg om dem. Derfor skulle planterne selvfølgelig flytte med her i efteråret 1999 fra Rhinen til Donau - en distance af 400 kilometer. Udplantet i store plantebaljer og stablet på høje hylder blev planterne anbragt. Jeg syntes nogle gange, at det var et mareridt, sådan som planterne fyldte op alle vegne også ovenpå ladet af flyttebilen. Særlig besværligt var den 180 cm høje *Opuntia argentina*-træ i sit speciel store fad og med sine 4-5 cm lange torne. I Palmengarten i Frankfurt ejer man et lignende eksemplar ca 5 m i højden. Men så stor er min kærlighed til *Opuntia*-træer dog ikke, denne plante havde jeg ikke lyst til at transportere, lige meget hvor kort eller langt.

I min artikel vil jeg ikke fordybe mig alt for meget i systematikken, men vil derimod præsentere nogle i Europa mindre kendte arter, der i naturen er særlig kønne og særprægede, som det også fremgår af fotografierne. Hermed også en

særlig tak til mine skandinaviske venner Benny Møller Jensen og Håkan Sønnermo, der hjalp mig med mange oplysninger og plantemateriale.

1. Trælige *Opuntia*

erstatte især i det centrale Arizona skovene. Planterne gror også på de steder, hvor de varmekrævende Saguaro'er (*Carnegiea gigantea*) ikke længere gror. Som eksempel nævner jeg tre arter:

Cylindropuntia fulgida (Engelmann) Knuth er et rigtigt træ på 4 m højde og dens tykke stamme er

Cylindropuntia fulgida i blomst, Ajo Mts., AZ.

15 cm i diameter. Planten kendetegnes ved dens frugter, der hænger ned i en kæde. Blomsterne (3 cm) åbner sig om aftenen og er visne næste morgen. Det medfølgende foto blev taget i Organ Pipe Nationalpark, Ajo Mts. i Sydvest-Arizona. Jeg så de største eksemplarer på vejen fra Superior til Tuscon nær ved Florence. Her, hvor ingen *Carnegiea gigantea* gror, danner de trælige *Opuntia* rigtige skove og planterne overlever endda afbrænding af græs. *C. fulgida* er typisk fra lavlandet (300-900 m over havet) i Sonora-ørkenen. Der findes også en tornløs variant: *Cylindropuntia fulgida* v. *mammillata* i Pinal og Pima County i Arizona.

Cylindropuntia spinosior (Toumey) Knuth bliver kun ca 2,20 m i højden. Det viste foto blev

taget på en græsslette mellem Florence og Oracle Jct., hvor planten gror i selskab med *Ferocactus wislizenii*, *Echinocereus fendleri* og *Yucca*. *Cylindropuntia spinosior* har hjemme i Central-Arizona mod øst og New Mexico mod vest i en højde på 620-1860 m over havet. De 5 cm store blomster er normalt purpurrøde, men kan også

Cylindropuntia spinosior, Florence-Oracle Jct., AZ.

være lyserøde, gule eller hvide. Der findes endvidere naturhybrider. Nær Tuscon findes arealer såvel med *C. spinosior* som med den gulblomstrende *C. versicolor* fra Syd-Arizona. Stammen er forholdsvis tyk - 5 cm - og derved adskilles *C. spinosior* fra *C. versicolor* ved første øjekast, og også fra *C. imbricata*, som har en lignende rød blomst, men vokser mere mod øst (øst for Cochise Co., AZ og i New Mexico, Kansas, Texas, Oklahoma og Mexico's grænseområder). *C. imbricata* bliver dyrket mange steder og allerede i 1820 kom planten til Europa.

Jeg vil i denne forbindelse også nævne den gulblomstrende *C. whipplei*, der gror i en stribe langs grænsen mellem Arizona og Utah. Særlig kønne planter findes f.eks. vest for Fredonia til Hildale. Den mere kompakte varietet *C. whipplei* v. *multigeniculata* er endnu flottere og gror i Peach Spring Canyon (AZ), Charleston Mts., (NV) og i Zion National Park (UT).

Cylindropuntia acanthocarpa (Engelmann & Bigelow) Knuth gror mange steder med stor

variation. Nogle former ligner *Opuntia echinocarpa*, særlig i lavlandet. Men planterne har lidt længere led og færre torne. Efter beskrivelsen adskiller varieteterne sig på størrelsesforskellen af planteledene. Varieteten *acanthocarpa* bliver 45-180 cm høj, de enkelte led 15-30 cm lange, blomsten er 3 cm rød til gul. Udbredelsesområdet ligger 600-1860 m over havet i AZ, UT, NV, CA og Sonora (Mexico), typelokaliteten findes i Cottonwood Range nær Prescott i Arizona. Lidt større er *C. acanthocarpa* v. *coloradensis*. Den gror langs med floden, d.v.s. ved grænsen AZ, NV og CA, typelokaliteten ligger vest for Needles. Blomsten er gul til bronzefarvet.

C. acanthocarpa v. *major* (150 cm høj og op til 220 cm bred) forgrener sig meget og findes i Syd-Arizona og California med typelokaliteten i Organ Pipe Nationalpark. Blomsten er mørkegul til brunlig. For mig er den kønneste *C. acanthocarpa* v. *ganderi* der kun findes i San Diego/Sydcalifornia, Imperial Co. og Riverside

Cylindropuntia acanthocarpa v. *ganderi* i Anza-Borrego-Ørkenen, State Park C.

Co. Planten er kompakt med gule torne, 60-120 cm høj og blomsterfarven er gul til gulgrøn.

I Vestarizona findes *C. acanthocarpa* v. *thornberi* med færre torne. Plantenarten er meget variabel. Typelokaliteten ligger nær Bumble Bee nord for Phoenix og hovedudbredelsesområdet er Hualapi Mts. syd for Kingman. Blomsten er orange. Muligvis er v. *thornberi* en overgangsform mellem *C. spinosior* og *C. versicolor*.

Også *Opuntia bigelowii* tilhører de trælige Opuntia-arter fra USA og jeg må undskylde at den ikke er blevet nævnt i min artikel. Det skyldes at planten allerede blev udførligt beskrevet og afbilledet i tidligere årgange af

KAKTUS (Richter31/2 1996, side 41 og 33/2 1998, side 32).

P.S. Af alle de førnævnte Opuntia er kun *Opuntia imbricata* med garanti vinterhård, men de andre arter er ikke vanskelige at fremdyrke og jeg har allerede pæne små træer.

Sukkulenten Richter

Postfach 110411

D-93017 Regensburg

En Oldemorplante

Nej! Og dog! Min Echinopsis kalder jeg en Bedstemorplante.

Jeg har nemlig fået den af min Bedstemor for ca. tyve år siden, og nu er hun borte.

Min morbror, som rejste en del og i flere perioder boede i udlandet, havde et par ungkarleplanter - nemlig to kaktus. Når han så var udenlands, var det Bedstes lod at passe sønnikes planter. Under hendes kyndige pasning voksede de to kaktusser (for øvrigt begge Echinopsis, én med torne og én uden). De satte masser af blomster og også en del aflæggere, og Bedste plantede af og til nogle, som hun så forærede bort, når folk havde set hvor flot de blomstrede. Mest den tornløse, for den med torne "*præ som djævels!*" På et tidspunkt havde Bedste fået fremelsket et flot eksemplar af den tornløse. Den stod i lang tid i bryggersvinduet, og når jeg var på besøg, beundrede jeg den altid, inden jeg tog hjem. I stuerne var det mest pelargonier og lignende, der fik lov til at residere, så derfor var Echinopsisen degraderet til bryggerset.

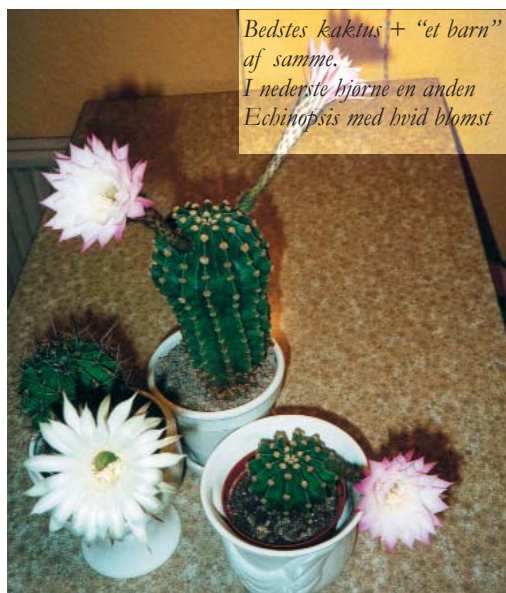
Jeg blev gift og flyttede fra min fødeegn i Østhimmerland, og hen ad de tider da der var risiko for frost, var bryggerset ikke den bedste plads for kaktus, mente Bedste, så nu måtte jeg hellere få kaktussen - så var hun fri for at finde en plads til den. Jeg fik den med de ord: "*No ka do si om do ka foen te å blyw te nøj!*", og det synes

jeg, at jeg har fået den til. Ren nostalgi? Jeg holder i hvert fald af min kaktus, selvom den er så almindelig.

Ulla G. Kristensen

Vodskovvej 141,

9310 Vodskov.

Yucca (Agaveceae), CD Rom no. 3

Forsiden på omslaget af CD'en, *Yucca nana*, fra typelokaliteten i det sydlige Utah, 2.075 m (fb1178.78)

Foto Fritz Hochstätter, ©1999.

I foråret 1999 udgav Fritz Hochstätter sin tredje CD-Rom, denne gang var det ikke *Pediocactus* eller *Sclerocactus*, men derimod *Yucca*, som fik sin debut i den elektroniske verden. Det er også det første samlede værk siden, J. M. Webbers fik sit værk "Yucca of the Southwest" udgivet i 1953. Så for en *Yucca*-fan som mig var det en dejlig dag, da jeg for første gang kunne sætte CD'en i computeren. Efter at have installeret det medfølgende program (Freeview) til at vise alle de ca. 1200 fotos, kunne jeg begynde at se på alle billederne. Freeview fungerer lidt som en stifinder, i hver mappe er der et tekstdokument, hvor man kan læse, hvad der er på billederne i mappen, og hvor billederne er fotograferet. Freeview giver også mulighed for at lave sin egen lydbillede fremvisning. Selv om det måske vil være svært for nybegyndere med en computer, har denne opbygning dog den fordel, at den vil kunne læses af de fleste computere.

Udover ca. 1000 fotos af *Yucca* er der også fotos af *Agave* (7), *Dasyliirion*(2), *Echinocereus*(3), *Mammillaria*(7), *Pediocactus*(5), og landskabsbilleder fra mange forskellige lokaliteter. Der er også 100 fotos fotograferet af Michael and Baerbel Bechtold, som i 1998 rejste sammen med Fritz Hochstätter til Lava Falls i det indre Grand Canyon (meget tørt og uvejsomt sted).

På CD'en er der også en litteraturliste, samt alle de artikler som Fritz Hochstätter har publiceret om *Yucca* indtil at CD'en blev sat i produktion. Blandt de artikler, der er på CD'en findes det indledende arbejde til en bog* om *Yucca*. Artiklerne er blevet trykt i det Hollandsk-Belgiske Succulenta:

Fritz Hochstaetter: Het geslacht *Yucca* (1), Succulenta, 77(2), 69-84, 1988.

Fritz Hochstaetter: Het geslacht *Yucca* (2), Succulenta, 77(5), 220-229, 1998

Fritz Hochstaetter: Het geslacht *Yucca* (2), Succulenta, 78(1), 24-34, 1999

Fritz Hochstaetter: Het geslacht *Yucca*, Succulenta, 78(3), 221, 1999

Ud over det lidt besværlige hollandske er der også artikler på tysk, blandt andet en oversættelse af førstegangsbeskrivelsen af *Yucca nana* Hochstaetter, som blev beskrevet i den første artikel i Succulenta. *Yucca nana* er en Mini *Yucca*, som måske endda vil vise sig at være hårdfør i de danske haver (se artikel om *Yucca nana* i forrige nummer). Forsidebilledet på Cd'en er af *Yucca nana*, fra type-lokaliteten)

For at gøre det lidt nemmere for mig selv, har jeg lagt hele CD'en ind på harddisken, og lavet en intern hjemmeside så jeg kan se billederne på

min internetbrowser, derudover har jeg også scannet mine egne billeder af Yucca og den litteratur, som jeg har kunnet finde om Yucca. På denne måde kan jeg hurtigt finde alt, hvad jeg har om en eller anden Yucca art, samt se Fritz's billeder af planterne i naturen, eller af hans planter i kultur.

Facts om Yucca CD Rom no. 3 : Ca.1200 fotos, referencer, liste med fh feltnumrene, Yucca monografi 1 til 3 (Succulenta), pris DM 95.?? inkl. Yucca frø til en værdi af DM 10.?? plus porto.

På CD'en er der fotos af følgende arter:

Y. angustissima, *Y. angustissima ssp. avia*, *Y. angustissima ssp. kaibabensis*, *Y. angustissima ssp. toftiae*, *Y. arizonica*, *Y. arkaniana*, *Y. arkaniana ssp. louisianensis*, *Y. baccata*, *Y. baileyi*, *Y. baileyi var. intermedia*, *Y. brevifolia*, *Y. campestris*, *Y. carnerosana*, *Y. confinis*, *Y. constricta*, *Y. elata*, *Y. elata ssp. utahensis*, *Y. elata ssp. veridensis*, *Y. faxoniana*, *Y. filamentosa*, *Y. glauca*, *Y. harrimaniae*, *Y. harrimaniae ssp. neomexicana*, *Y. harrimaniae ssp. sterilis*, *Y. nana*, *Y. neomexicana*, *Y. pallida*, *Y. reverchonii*, *Y. rostrata*, *Y. rupicola*, *Y. schidigera*, *Y. schottii*, *Yucca sp.*, *Y. thompsoniana*, *Y. thornberi*, *Y. torreyi*, *Y. torreyi fa. parviflora*, *Y. treculeana*, *Y. vespertina*, *Y. whipplei*, *Y. whipplei ssp. caespitosa*, *Y. whipplei ssp. intermedia*, *Y. whipplei ssp. percursa*.

Enkelte af arterne er der kun et enkelt billede af.

Som den opmærksomme læser vil kunne se, er der kun billeder af de arter fra USA og Canada. CD'en er nok mest for entusiaster, som vil vide alt om Yucca og for nogen, som kan lide at se planter i deres naturlige omgivelser (Der er dog også billeder af planter i kultur!)

Hvis der ønskes flere oplysninger om Yucca Cd'en, kan det findes på:

<http://www.cactus-mall.com/navajo/>

<http://www.cactus-mall.com/cdrom/yucca.html>

* Siden udgivelsen af CD'en er der trykt 2 artikler mere om de adhesive fruited species:

Fritz Hochstätter: Het geslacht Yucca, Succulenta, 78 :120 - 129 Juni 1999

Fritz Hochstätter: Het geslacht Yucca, Succulenta, 78: 207 - 218 Oktober 1999

Så nu er den første del af Fritz Hochstätter's Yuccabog ved at være færdig (de sidste artikler vil blive trykt i Succulenta i begyndelsen af år 2000), og om alt går vel, vil første del af Yuccabogen blive trykt engang i år 2000 (den om de adhesive fruited species - sandsynligvis kun de arter der vokser i USA og Canada!). Teksten vil være på engelsk og med et tysk resumé. Jeg vil sørge for, at bladet får besked så snart bogen udkommer, og jeg har fået lejlighed til at læse den.

Benny Møller Jensen

Aalborgvej 305, Hæstrup

DK-9800 Hjørring.

Email: conben@post9.tele.dk

Bennys Yucca hjemmeside:

<http://home9.inet.tele.dk/conben/Yucca.htm>

(engelsk tekst!)

Benny Møller Jensen, ©1999

Sælges:

Lyman Benson: "Cacti of the United States and Canada ". Dkr 450,- plus porto (bogen vejer ca 3 kg). - Nypris £ 85.

Peter Brandt Pedersen

Tårnbygårdsvej 20

2770 Kastrup

En presentation av Stockholmskretsen inom Nordiska Kaktussällskapet

I Stockholmsområdet finns idag ca 40 personer som är medlemmar i Nordiska Kaktussällskapet. Inom denna grupp finns både nybörjare och personer med mycket lång erfarenhet och stort kunskande i konsten att odla kaktusar och andra suckulenta växter. Vårt största problem tills helt nyligen var att vi inte kände till varandras existens. Visst finns det fördelar med att bo i ett storstadsområde i tider med hög arbetslöshet, men det finns också nackdelar. Sannolikheten att stöta på en person med samma passion för "taggiga" växter som en själv är lika liten som att finna en nål i en höstack. Den som bäst kände till vår existens

Gunnar Winberg, Raul Keskkula och Patrik Flank ved NKS-utställningsmonter.

var nog Torbjörn Halldammen, Sveriges representant i NKS. Genom plantfirman Suckulenta försåg han oss med ett sortiment av taggiga planter som saknade sitt motstycke ute i affärerna. Det var också Torbjörn som förmedlade den första kontakten mellan några av oss likasinnade. För ca tre år sedan bildades vår krets inom NKS på initiativ av Björn Liljedahl. Med hjälp av NKS medlemsregister kontaktade vi samtliga medlemmar boende i Stockholmsområdet och ett tjugotal personer kom till vårt första möte. Med tiden

har den aktiva gruppen minskat något och en viss omsättning av medlemmar har ägt rum.

Vår krets inom NKS drivs helt ideellt. Vi har således inte bildat en egen förening med egen ekonomi. I nuläget fungerar undertecknad som sammankallande och till IT-ansvarig har Patrik Flank utsetts (Patrik.Flank@telia.com). Våra möten, sex stycken per år, hålls hemma hos de olika medlemmarna. Vår kärntrupp, tre kvinnor och ca nio män, består av både nybörjare och personer med upp till 50 års erfarenhet av kaktusodling. Några av oss odlar i växthus medan andra håller till på fönsterbrädan. Vi representerar många olika inriktningar inom kaktusodlandet. En del föredrar stora kaktusar med häftiga taggar såsom *Ferocactus*. Andra föredrar små klotkaktéer av utrymmesskäl och för de vackra blomornas skull. Epifytiska kaktusar och kaktusar innehållande märkliga kemiska substanser har också sina förespråkare hos oss. Hos en del av oss har specialiseringen gått åt andra hållet och samlingarna innehåller då många representanter från både nya- och gamla världens suckulenta växtfamiljer. Det är denna mångfald av inriktningar som enligt min mening gör vår lilla grupp så intressant. Alla har vi något "unikt" att bidra med på våra möten. Trots de olika inriktningarna

Axplock från författerens kaktussamling

Vår illustratör - Raul Keskekiila

har vi många gemensamma nämnare, däribland ett djupt naturintresse.

På våra möten behandlas en rad teman som är av central betydelse för att lyckas med odling av suckulenta växter. Vi har också gjort studiebesök till Stockholms nya botaniska attraktion, medelhavsväxthuset i Bergianska trädgården, vilken innehåller samlingar av både kaktusar och andra suckulenta växter. Vi har också lyckats få Mats Winberg (SuccSeeds) att komma och berätta om sina kaktusresor till Sydamerika. Kaktusar är inte allt här i livet utan många andra samtalsämnen behandlas på våra möten. Det viktigaste är att vi har roligt när vi träffas.

Under senare delen av mars månad anordnas årligen en fyra dagar lång trädgårdsmässa i Sollentuna (förort till Stockholm). Denna mässa utgör många gånger det säkraste vårtecknet för oss som bor i Stockholm. På denna mässa finns många växtföreningar representerade för att sprida information om sina aktiviteter. NKS har under en rad år också varit representerad genom Torbjörn Halldammens initiativ. Vid årets mässa

tog vår krets på sig ansvaret för att anordna NKSs monter. Vi tog detta uppdrag på djupaste allvar och lade ner många timmar på att ta fram informativa postrar som med så få ord som möjligt beskev suckulentodlandets ABC. Med hjälp av sex postrar behandlade vi följande teman:

1. Vad är en kaktus? Begreppsförvirring. Under detta tema försökte vi få folk att förstå att alla växter som kan lagra vatten i sina vävnader inte nödvändigtvis är kaktusar, och att begreppet kaktus inte har med egenskapen att lagra vatten att göra utan endast är benämningen på växter som tillhör kaktusfamiljen. Min personliga reflektion efter årets mässa är att utsikterna att bringa reda i denna begreppsförvirring är nog näst intill obefintliga.

2. Fem råd för att lyckas med kaktusar och andra suckulenter. Här behandlade vi det som man bör tänka på vid val av jord och kruka, när man vattnar och gödslar samt dessa växters behov av ljus och värme.

3. Varför blommar inte mina kaktusar? Under detta tema behandlades vikten av en sval övervintringsplats för blombildningen och hur man med enkla åtgärder kan skapa en sådan miljö även när man bor i lägenhet.

4. Föröka med sticklingar och frö. Detta tema behöver nog ingen närmare presentation.

5. De vanligaste problemen. Här behandlades de vanligaste skadegörarna (ullus, rotlus, rött spinn och röta) och hur man kan bli kvitt dem.

6. Kaktusar som nyttoväxter. Att kaktusar också kan användas till mat, som medicin och rusmedel samt färgämne till tyg behandlades på denna poster.

Trots att våra postrar, enligt min mening, var både konstnärligt utförda och innehöll ett minimum av text var det få av mässbesökarna som

tog sig tid att studera dem. Blickarna drogs istället till vår växtutställning. På ett av bordet visade vi upp 'äkta' kaktusar'. Den stora mångfalden inom denna växtfamilj exemplifierades genom att visa kaktusar med rikti-

Plantor till försäljning

ga blad (Pereskia), epifytiska kaktusar (Rhipsalis, Rhipsalidopsis), pelarkaktusar (Oreocereus), gruppbildande kaktusar (Mammillaria), stora och små klotformade kaktéer (Ferocactus, Gymnocalycium, Notocactus, Parodia, Rebutia, Sulcorebutia, m.fl.), krypande kaktusar (Chamaecereus) och kaktusar som inte ser ut som kaktusar (Leuchtenbergia).

På bord nummer två visade vi upp exempel på suckulenta växter som inte tillhör kaktusfamiljen. Följande släkten fanns representerade: Agave, Aloe, Haworthia, Euphorbia, Crassula, Andromiscus, Kalanchoe, Echeveria, Pachypodium, Hoodia, Litops, Faucaria, Glottiphyllum, Trichodiadema, Pelargonium, Othonna, Scilla, Monanthes. Den växt som rörde mest uppmärksamhet på detta bord var nog den nästan fotbollsstora *Abromeitiella brevifolia*, en art tillhörande familjen Bromeliaceae.

*Närbild på utställningens mest uppmärksamma planta - *Abromeitiella brevifolia**

Förutom att sprida information kring vår hobby och om NKS har vi försäljning av egenhändigt upptragna plantor. Man kan tycka att kommersiell verksamhet inte hör hemma i den del av mässan dit alla föreningar är hänvisade. Men det har visat sig att försäljning av plantor drar till sig besökare och lockar till många frågor. De

NKS-monter med Valter Petrén och Gunnar Winberg

plantor som vi säljer tillhör inte heller det sortiment som man oftast påträffar i butikerna. För oss själva utgör denna försäljning en möjlighet att skapa lite ny plats för de egna årliga sådderna. Ont om plats på fönsterbrädan eller i det egna växthuset är nog ett fenomen som alla 'kaktusodlare' väl känner till.

Här följer några personliga reflektioner från årets trädgårdsmässa. Årets mässan drog till sig drygt 38500 besökare. Intresset för vår hobby var stort hos både unga och gamla av framförallt manligt kön. Man kan just undra varför främst män atträ-

heras av taggiga växter medan kvinnor dominerar inom andra växtföreningar såsom Saintpaulia-sällskapet. Trots att vår monter drog många besökare som ställde många frågor om sina egna kaktusar var det få som ville ta steget att bli medlem i NKS. Några nya medlemmar lyckades vi dock värva. Man skall nog inte nedslås av svårigheterna med att värva nya medlemmar. Mässan utgör trots allt ett ypperligt tillfälle att komma i kontakt med många växtintresserade människor. Det viktigaste med vårt deltagande är trots allt att vi kan visa upp levande exempel på den mycket stora mångfald av arter och märkliga anpassningar till knappa vattenförhållanden som de suckulenta växterna uppvisar. En stor nackdel för oss är dock att mässan äger rum på en årstid då få av våra egna växter står i blom. Det är möjligt att det skulle vara betydligt lättare att i slutet av maj, då många av våra plantor blommar som bäst, övertyga mässbesökarna om den fascination och de skönhetsupplevelser som 'kaktushobbyn' erbjuder.

Att ta till sig skriftlig information från våra poster tycks inte vara lätt. De flesta gav sig helt enkelt inte tid till att beskåda dem utan nöjde sig med att titta på växtutställningen. Det är nog så att man helt enkelt drunknar i skriftlig information när man vandrar runt i de två mässhallarna. På inrådan från många av mässbesökarna kom-

mer vi att under nästa trädgårdsmässa, för en ringa penning, erbjuda ett upptryckt häfte innehållande all information som våra poster uppvisar.

Det är också märkligt hur många dolda talanger som olika personer i vår lilla krets besitter. Detta uppdagades under förberedelserna med vår utställning. Inte visste jag att vi hade en konstnär som i bild och på ett professionellt sätt kunde förmedla allehanda ting kring kaktusodlandet. Jag vill därför passa på att rikta ett varmt tack till Raul Keskkula för sina ofta mycket komiska illustrationer. Jag vill också passa på och framföra mitt tack till Torbjörn Astlind, Alf Eriksson, Patrik Flank, Thord Håkansson, Björn Liljedahl, Valter Petrén, Gunnar Winberg och Bror Åkerman för all hjälp med förberedelserna och bemanningen av vår monter under de fyra dagarna som mässan varade. Med facit i hand kan vi konstatera att inga av våra dyrgripar försvann under mässdagarna. Nöjet av att få visa upp några av sina oersättliga klenoder för den breda allmänheten var således värt priset av några sömnlösa nätter.

Vid pennan
Tom Ericsson
(Tom.Ericsson@spek.slu.se)

KAKTUS SUKKULENTER

i mange arter

Pr. 15/3 har jeg solgt mit gartneri, som overtages af **Jan Bertelsen**.

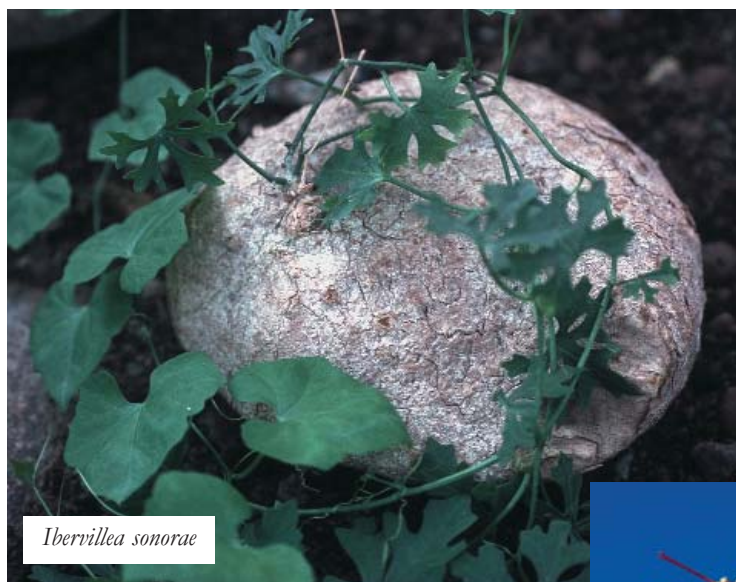
Gartneriet videreføres som kaktusgartneri.

Tak til jer allesammen for nogle hyggelige stunder i mit gartneri.

Gartner Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk.

Tlf. 43 64 50 95

Ibervillea sonorae

Fonqueria macdongallii
og dennes blomster

Pelargonium mirabile

Tylecodon viridiflora.

Homo semperludens XIV (fortsat)

Lad os begynde med et par agurker. Sukkulente agurker har det med at lave meget lange grønne ranker, som kan være lidt vanskelige at styre. En Gerrardanthus på størrelse med en håndbold kan producere grønne ranker i metervis på en sommer - men den har en flot knold. Det har *Ibervillea sonorae* også, og dens ranker er endda beskedne. Ydermere er den hurtigtvoksende fra frø. Den er ganske nem at passe for enhver, idet den skal vandes fra de grønne ranker begynder at vise sig om foråret, til de begynder at gulne og visne væk om efteråret. Hos mig overvintres den ved 5 - 8 °C. Når disse linier læses, er det frølistetid, og skulle *Ibervillea sonorae* ikke være på listen, men *Ibervillea tenuisecta* så fortvivl ej, forskellen er minimal set med mine øjne. *Fouqueria macdougallii* er for mange blot et navn, som dukker op i en frøliste. Dens største slægtning *Fouqueria splendens* eller ocotillo'en er en karakterplante fra de amerikanske ørkner, så hvis du har set en western, så har du også set den. *Fouqueria macdougallii* er ikke særlig svær fra frø af en ordentlig kvalitet, men frøplanterne er ikke særlig spændende de første år. Nogle tynde brunlige pinde med lidt ansats til et par torne og nogle enkelte små grønne blade. Jeg vil tro, at mange småplanter ganske enkelt er blevet smidt ud af den grund! En skam. Jeg indrømmer, er pladsen begrænset, så er det måske ikke lige planten. Men skulle den alligevel blive ca. 25 cm vil du blive lige så overrasket som fotografen, Kjell-Erik Nilsson, jeg selv og andre. Den blomstrer! Måske virker blomsterne ekstra spændende, fordi planten så tit ser halvdød ud, idet en lang vandingspause får den til at tabe alle bladene. Det betyder intet, idet den efter et par dråber vand eller to hurtigt får nye blade. Den trives fint i en blandet kaktussamling i en vel-drænet jord på en solrig eller temmelig lys plads. Jeg overvintres den ved 5 - 8 °C.

Tilbage til Afrika. Vinteren er en kedelig tid. Hvordan vi i norden har overlevet perioden november-februar står som en gåde for mig, som bliver større år for år! De fleste af vore planter

deler den opfattelse og går i hvile. Vi skal igen gennem perioden, og det skal planterne også. Lad derfor et par af de såkaldte vintervoksere forsøge tilværelsen og din samling. Som navnet antyder, vokser de om vinteren, hvilket betyder, at de begynder deres vækstsæson, når dagene bliver kortere og går i hvile og taber alle bladene, når dagene bliver længere. *Pelargonium mirabile* har den bonsaiagtige karakter, som så mange godt kan lide - og den får den uden mishandling! Den er nem fra frø. Selv sår jeg helst de sukkulente pelargonier i august for at få dem ind i den rigtige vokserytme. Temperaturen for spiring er efter min erfaring ikke særlig afgørende. Jeg har faktisk bedre resultater ved 15 - 20 °C end ved højere temperaturer. Bliver frøplanterne høje og ranglede så beskær dem hårdt og brutalt. Når bladene gulner, så stop vandingen og stil planten et halvskygget sted og hold den helt tør. Samme behandling kan man give *Tylecodon viridiflora*. Det er en af de større arter i denne spændende slægt. Med alderen vil den sætte pris på en støtte-pind. Teoretisk er den lige så nem som en *Pelargonium*. Men frøet er småt, *meget, meget* småt. I mange år såede jeg mange forskellige *Tylecodon*-arter med særdeles ringe resultat. Måske var frøet slet ikke frø, men blot støv. I takt med, at jeg har fået flere og flere planter og ikke mere plads, og nogle af planterne til og med vokser, er jeg begyndt at så dem igen. Det er ikke et rigtigt år, hvis ikke man sår, og når de nu ikke spirer er ulykken rent pladsmæssigt jo ikke så stor, og jeg har stadigvæk forventningens glæde! Nemesis: I øjeblikket har jeg 5 - 6 arter som små frøplanter..

fortsættes

Tekst og fotos: Peter Brandt Pedersen

Nyt fra Vestsjællandskredsen.

I 1999 havde vi for tredje år i træk en kaktusudstilling i Kalundborg.

Det var Kalundborg Fugleforening, som afholdt sin årlige udstilling på Ulshøjskolen. Der havde vi i lighed med andre hobbyklubber en stand. Det var den 2. og 3. oktober, og det er jo en dårlig årstid for kaktus, men der var dog en halv snes planter med blomst.

Jeg havde min stand ved siden af Mogens Madsen, som udstillede krybdyr. Vi udgjorde et velbesøgt hjørne, som nok var det mest interessante på hele udstillingen - især for børn. Hvordan får man børn til at interessere sig for kaktus?

Jeg havde 2-3 seriøse henvendelser. De pågældende fik udleveret informationsmateriale, og blev inviteret til et af vore vintermøder. Lad os nu se - måske dukker de op.

Interessen for kaktus er vist svingende set i det lange perspektiv, og efter at have været nede i en bølgedal i nogle år, er der vel håb for at det går fremad igen.

Imidlertid fortsætter vi i vores kreds med vore sædvanlige vintermøder. Det første møde var i oktober hvor vi havde hyggeaften med lysbilleder ved Benedikte Clausen og Per Andsgaard. I

november kom Jørgen Damgård med foredrag og lysbilleder fra Sydafrika. Der mødte kun 15 / 16 personer til hvert af disse møder, hvilket vil sige 8 - 9 medlemmer pr. møde.

Til vores traditionelle julefrokost med pakkeauktion, som plejer at give kredsens en lille økonomisk indsprøjtning, var der kun tilmeldt 12 personer. Mødet blev dog aflyst på grund af orkanen den 3. december.

I januar havde vi Finn Larsen til at vise lysbilleder fra sin tur i Mexico. Til dette møde var der dog langt større tilslutning, så det kan måske styrke troen på, at vort næste møde kan blive en succes. Mødet bliver den 24. marts og da holder vi, udover vores generalforsamling, kredsens 10 års jubilæumsfest. Hvordan det spænder af vil jeg vende tilbage til i næste nummer af bladet. Er du interesseret i at besøge os til et eller flere arrangementer er du meget velkommen! - også selvom du ikke er medlem.

Vores møder afholdes på Centralbiblioteket i Slagelse kl. 19.00

Jørgen Olesen

Bog anmeldelse

Steven Hammer: Lithops, Treasures of the veld.

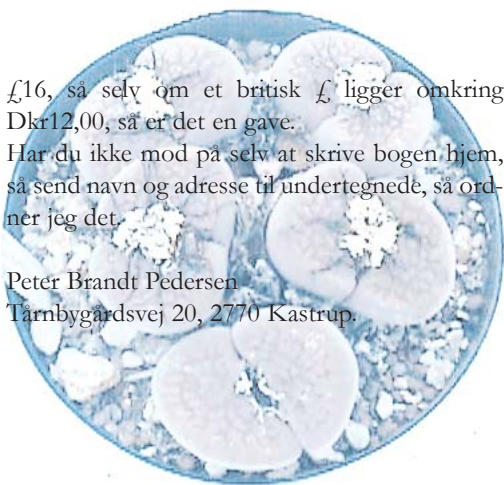
Så er der endelig en bog om Lithops. Og hvilken! Samtlige arter er beskrevet i ord - kloge og let læste - samt med 222 fremragende farvefotos af Chris Barnhill. I mange år var Nel's bog udsolgt, så kom Coles, og den er også udsolgt. Så carpe diem forlydender vil vide, at den har solgt godt, så køb den mens tid er. Vidste du, at *Lithops veruculosa* v. *glabra* findes i en rød blomstrende selektion med det blomstrende navn "Rose of Texas"?

Disse herligheder fås for den beskedne sum af

£16, så selv om et britisk £ ligger omkring Dkr12,00, så er det en gave.

Har du ikke mod på selv at skrive bogen hjem, så send navn og adresse til undertegnede, så ordner jeg det.

Peter Brandt Pedersen
Tårnbygårdsvej 20, 2770 Kastrup.

M E D D E L E L S E R

Sælges:

Brian Lamb:
"The Illustrated Reference on Cacti and Other Succulents". Vol. I - IV Kr. 500.-
(Byttes med Ritter: "Kakteen in Südamerika"
Bd. 1-4)

International Asclepiad Society:
Tidsskriftet "Asklepios". 53 numre. 1974-1999.
Kr. 1000.-
(Byttes med Unger: "Die Grossen Kugelkakteen Nordamerikas")

The Haworthia Society:
Tidsskriftet "Haworthiad". 9 numre. 1997-1999.
Kr. 150.-

G. Schwantes:
"Flowering Stones and Mid-Day Flowers". Kr. 1200.-
(Byttes med Benson: "The Cacti of the United States and Canada")

Købes:

Pilbeam: The Genus *Gymnocalsium* - A Collector's Guide"
Walther Haage: "Kakteen von A bis Z"
Preston-Maffham: "Cacti - The Illustrated Dictionary"
Weskamp: "Die Gattung *Parodia*" Vol. 1 + 2 + 3
Yearbook fra BCSS: "Bradleya" Nr. 1/83; 2/84; 4/86; 5/87; 6/88;

Henvendelse: Henning Pedersen, Mellemvej 15. 8800 Viborg. (Tlf: 86 61 36 18)

Restsalg:

På grund af manglende efterspørgsel stopper vi fremstillingen af T-shirts og poloshirts med NKS-logo.
Restlageret sælges til halv pris + porto (25 kroner).
Hvide T-shirts med stort logo, DKK 45,-
2 stk. XXL og 1 stk. S
Hvide polo-shirts med lille logo på brystlomme DKK 60,-
2 stk. M og 4 stk. XXL

Henvendelse til kassereren

Afhentning:

Ca. 16 m² -brugte- 9 mm plastic-kanalplader kan afhentes hos Hugo B. Jensen Tokkerupvej 1, 4640 Fakse. Tlf 56715625.

• Fra redaktøren •

På dybt vand!

Ja - Sådan kan man godt betegne situationen idet dette er det første nummer af KAKTUS, som helt og holdent er redigeret på NKS' egen computer. Det ser ud til at det hele er lykkedes, men kun takket være teknisk bistand fra Niels Pagsberg og hjælp med scanning fra vores kasserer Dubbeld Samplonius. Når disse linier skrives ved jeg endnu ikke helt, hvorledes resultatet vil blive, men jeg krydser fingre. Eventuelle småfejl vil blive justeret inden næste nummer.

• Bennys frøliste •

Feks.: *Astrophytum* (1), *Echinocereus* (20), *Echinopsis* (5), *Gymnocalsium* (12), *Lobivia* (13), *Mammillaria*, (18) *Melocactus* (19), *Pediocactus* (8), *Rebutia* (8), *Thelocactus* (8), *Agave* (8), *Yucca* (15), *Aloinopsis* (2), *Argyroderma* (4), *Lithops* (25)

På listen er der ca. 250 forskellige, de fleste af frøene har kendt indsamlingssted og der er mange arter som er egnede til koldhus og friland! Frøliste nr. 2. 2000 kan rekvireres imod at sende en frankeret (5,75) A5 svarkuvert til:

Benny Møller Jensen
Aalborgvej 305, Hæstrup
9800 Hjørring

Hjemmeside:

<http://home9.inet.tele.dk/conben/index.html>

Frøliste:

<http://www.kaktus.dk/Bennys.htm>

• Udstillinger •

Udstillinger 2000

NKS vil i årets løb være repræsenteret ved flg. udstillinger:

19-21 maj "Store Havedag" på Gavnø Slot,
Næstved (NKS-medlemmer får rabat på
entreen)
26-28 maj "Haven og Boligen" på Tirsbæk

Slot, Vejle.

1-5 juni "Bolig & Livsstil" på Ledreborg
Slot, Ledreborg

1-5 juni "Mit hjem er mit slot" i DKD
Haveselskabs Have, Frederiksberg

10 juni "Planteklubberne kommer til
Clausholm" på Clausholm Slot, Hadsten

25-27 August "Haven og Boligen" på Valdemars
Slot, Tåsinge

NKS repræsenteres ved Hugo B. Jensen
Sjællands-/Vestsjællandskredsen

Årsmøde 2000

og NKS' 35 års jubilæum
26. - 27. august

Afholdes på **Motel Europa**
Hobrovej 890, Ellidshøj
9230 Svendstrup.

Program:

Foredragsholder lørdag: **Alan Butler**.
Emne: Succulents of Arabia.

I år er vi så heldige at få besøg af den engelske
kaktusgartner **Alan Butler fra Brookside
Nursery**, udover foredrag vil han også møde op
med salgsplanter til årsmødet. Se evt.
<http://www.cactus-mall.com/nursery/brookside.html>

Andre programpunkter: Besøgsture til forskel-
lige samlere i Aalborg og Nørresundby. Plante
salg. Foredrag søndag og Generalforsamling.
Hyggeligt samvær.
Mere info i juli nummeret og click også ind på
vores hjemmeside:
<http://www.kaktus.dk/nks.html>

Indkvartering og priser:

Lørdag til søndag.

Dobbeltværelse med eget bad og toilet inkl
opredning.

Pris: 400.-d.kr (enkeltværelse +50.-d.kr)

Lørdag til søndag uden overnatning.

Pris: 300.-d.kr

Lørdag endagspris : 225.-d.kr

søndag endagspris : 150.-d.kr

Tilmelding til årsmødet senest lørdag 12 august
hos

Varny Kristensen
St. Blichersvej 35
9440 Åbybro
tlf. 98 24 42 92

Eller på e-mail til NKS-formand Henrik Helms
Madsen på
kaktus@cool.dk

Hilsen formanden

Driftsregnskab for Nordisk Kaktus Selskab 1999

INDTÆGTER:	1999 Danmark	1999 Sverige	1999 Norge	1998 Danmark	1998 Sverige
Kontingent	74.620,23	33.303,00	10.080,00	91.390,02	30.960,00
Renter	67,62	137,46	67,93	176,85	156,41
Annoncer	1.600,00			2.000,00	
Gamle KAKTUS	1800,00		200,00		
Årsmøde				46,00	
Plantesalg				1700,00	
Frosalg	4968,25	1.103,20	661,00	6.311,05	625,00
Merchandise/PR materiale	610,00		247,00	3.100,00	
Frivillige bidrag på årsmødet	1.550,00				
Midlertidig ind bustur fra Sv og N		19.200,00	2.700,00		
Andre indtægter			485,00		
Overført fra den svenske konto	38.133,00			1.073,50	
Overført fra den norske konto	11.676,60				

I alt indtægter:	135.025,70	53.743,66	14.440,93	105.797,42	31.741,41
-------------------------	------------	-----------	-----------	------------	-----------

UDGIFTER:	1999 Danmark	1999 Sverige	1999 Norge	1998 Danmark	1998 Sverige
Kontorartikler	22.931,51			9.874,45	
porto	11.093,86			11.459,92	
Kaktus oaS	98.750,31			99.338,75	
Bibliotek		2.497,00		944,56	1.205,00
Moder/Rejser	348,00			95,00	
Plantekøb				4000,00	
Frøindkøb	4.276,04			6.906,38	
Merchandise/PR/Reklame	2.059,95			4.742,00	
Gaver				646,07	
Gebyr (konto/veksel mv)	711,50	706,00	89,00	645,00	649,00
Busturpenge fra Sv og N til Vestsjælland	17.950,00				
Årsmøde underskud	700,00				
Messegebyr		500,00			
Andre udgifter	418,00	620,00		78,00	
Overført til den danske konto		45.000,00	13.000,00		

I alt udgifter:	159.239,17	49.323,00	13.089,00	138.730,13	1.854,00
------------------------	------------	-----------	-----------	------------	----------

Indestående på de forskellige konti per 31.12.1999:

Den danske girokonto: DKK 19.932,95 - den norske girokonto: NOK 1.351,93 - den svenske girokonto: SEK 7.913,29.

Kassebeholdning: DKK 235,50

Dubbeld Samplonius, kasserer

Kassebøger, indtægts- og udgiftsbilag stikprøvevis kontrolleret og kasse- og girobeholdning afstemt.

Christian Lorentsen, revisor

Kommentar til regnskabet:

Nordisk Kaktus Selskab har igen i år haft et underskud i driftsregnskabet. Underskuddet er på cirka 19.000 kroner og det svarer så nogenlunde til de penge vi har brugt på EDB udstyr til den nye redaktør, Finn Larsen. Formålet med denne investering er, at vi forhåbentligt delvist kommer til at producere af bladet selv. Bladet er langt den største post på udgiftssiden og det er reelt det eneste sted hvor der kan spares væsentlige beløb. Det nummer af Kaktus, som du sidder i hånden med nu, skulle gerne være det første nummer af bladet, som er delvist (E)hjemmeproduceret¹. Især i starten vil det kræve en stor indsats fra redaktørens side. Det er ikke sikkert, at alting lykkes første gang, men hen ad vejen vil det forhåbentligt betyde, at NKS kan overleve og fortsætte i sin nuværende form.

Man kunne jo også bare håbe på, at den nuværende tilgang af nye medlemmer fortsætter (20 nye medlemmer på 2 måneder, velkommen til jer!), så bliver der i det kommende år ingen problemer med at få tingene til at hænge sammen.

Kassereren

RICHTER-SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg
Konsekvent kun kulturplanter, 80% med oprindelsessted. Nye planter 2000: Vinterhårde Sclerocac., Pediocac., Escobaria, Echinocer., Opuntia, og stenhojsplanter, tillige 140 sukkulente arter, Ariocarpus, Epithelantha, Turbinicarpus, ancistrocactus, Tephrocactus, agaver. Plantelisten omfatter 2000 arter. Nye frø 2000: USA (kaktus og buske), Canariske øer, Mexico, sukkulenter. Bøger: Monografi (tysk)-turbinicarpus DM 35,-, Frailea DM 9,-, Lophophora DM 37,- plus reelle portoudgifter. Løbsbladsamling: Sukkulenteratlas I. II., og III DM 22,-. Ny Ariocarpus-monografi DM 50,- (i farve - med tysk/engelsk resumé).

UHLIG
KAKTEEN

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhlig-kakteen@t-online.de

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarcuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementet
- detail- og engrosandel

WORLDWIDE AIRMAIL SERVICE

DOUG AND VIVI ROWLAND

200 SPRING ROAD KEMPSTON, BEDFORD, ENGLAND, MK42 8ND

All kinds of desert plant seeds supplied from stock.

Send today for our free botanical listing

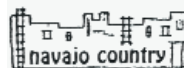
TEL/FAX: 01234 358970

Pedio's, Sclero's, Navajoa, Toumeya, Yucca

Ariocarpus, Astrophytum, Aztekium hintonii, Echinocactus, Echinocereus, Echinomastus, Escobaria, Geohintonia mexicana, Lophophora, Mammillaria, Turbinicarpus, Agave, Yucca, Lewisia, vilde planter med data.

Liste nr. 14 med
nyt supplement.
Frø planter, bøger,
journaler.

Cd rom nr.2: Pedio's, Sclero's, Navajoa, Toumeya, ca 2250 fotos, 905 sider med tekstindl. mine 4 bøger plus alle mine publikationer, referencer, samlenumre. DM 110,- plus porto. Cd rom nr. 3: Yuccas of the southwest/midwest, US og Canada. Over 100 fotos fra lokaliteterne og fra forfatterens xerophyhave. Yucca monografi bind 1-4, referencer, fh-indsamlingsnumre: DM 95,- incl Yuccafrø. Fra studier i naturen: Great Basin Desert, Rocky Mts., Inner Grand Canyon, USA (ny). Bladet Cactaceae-Review, eng./tysk., Vol 2 nr.2 1999 (ny) Bøger: Slægten Pediocactus, Navajoa, Toumeya-revideret/engelsk DM 84,50. An den Standorten von Pedio- und sclerocactus, Tysk DM 59,-. The genus Sclerocactus - revideret/eng. DM 79,-. To the habitats of Pedio- and Sclerocactus, eng. DM 59,-. Under forberedelse: Yucca in the southwest and midwest of the USA og Canada - eng med tysk resumé. Liste mod 1 international svarcupon.

Navajo Country,
p.o. box 510201
D68242 Mannheim, Germany. email:
fhnavajo@aol.com-http://cactus-all.com/navajo/
http://hometown.aol.com/fhnavajo/index.htm

KAKTUSFR+N

Årets lista med ca 1800 spännande sorter väntar på dig! Några har världspremiär! Som vanligt massor av Lobivia, Rebütia & vinterhårdiga men även extra mycket sukkulenter. Dessutom inspirerande böcker, etiketter, krukor, miniväxthus m m. Flera nya böcker på lager! Skicka gärna ett par frimärken till svarsporto, katalogen är fullmatad!!!

SuccSeed Mats Winberg, Valsängsv. 24
S-633 69 SKOGSTORP, Sverige
Epost: succseed@algonet.se Hemsida: www.algonet.se/~succseed

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret? Få et gratis prøvenummer af vort medlemsblad "Orkideer", der udkommer 6 gange årligt. Kontingent kr. 290,-/340,-.

DANSKE ORCHIDE KLUB

V/ Inger Lomborg, Edisonvej 1B
1856 Frederiksberg C. Telefon 31215958

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen

Langenæs Allé 26, 2.sal tv.

DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744

Pris: 10 kr pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt:

1-2-3-4-5, 8-9, 11-12-13-14, 16

*Et udsnit af et af plantebordene i Botanisk Have. I forgrunden ses Adenia goetzei. fra Tanzania
Foto: Finn Larsen*

Indholdsfortegnelse for KAKTUS og andre Sukkulenter, nr. 2/00

Vi besøger Jørgen Damgaard i Botanisk Have - Finn Larsen	side 27
42 år på stikkerne - Finn Larsen	side 31
Opuntia i deres habitat i USA - Richter	side 32
Yucca (Agaveceae), CD Rom no. 3 - Benny Møller Jensen.....	side 35
En presentation av Stockholmskretsen inom Nordiska Kaktussällskapet -Tom Ericsson	side 37
Homo semperludens XIV (fortsat) - Peter Brandt Pedersen	side 41
Nyt fra Vestsjællandskredsen - Jørgen Olesen	side 43
Boganmeldelse - Peter Brandt Pedersen	side 43
Meddelelser	side 44
Årsmøde 2000	side 45
Driftsregnskab for Nordisk Kaktus Selskab1999 - Dubbeld Samplonius	side 46